

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

15. april 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 78 (alm. del) af 29. november

Spørgsmål

Vil ministeren udspecificere, hvorledes de øgede lønudgifter og årsværk til administrative stillinger i staten fordeler sig på de forskellige ressortområder fra 2017 til 2023, herunder hvad der driver stigningen i de administrative udgifter og årsværk, foruden udgifter relateret til øget skattekontrol og Covid-19 pandemien?

Svar

Der foreligger ikke en entydig eller fyldestgørende metode til afgrænsning af administrative udgifter i staten, jf. også svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 319 (alm. del) af 17. august 2020 samt spørgsmål nr. 131 (alm. del) af 28. februar 2023. En opgørelse af administrative udgifter og ansatte er derudover forbundet med usikkerhed, fordi en statistisk opgørelse administrative udgifter og ansatte ikke præcist kan tage højde for, at stillinger, der normalt ikke anses som administrative stillinger, kan have arbejdsopgaver af administrativ karakter. Der kan omvendt også være ansatte i administrative stillinger, som ikke udelukkende udfører administrative opgaver.

Finansministeriet har i ovennævnte tidligere opgørelser anvendt en afgrænsning af administrative årsværk og ledere i staten på baggrund af statslige institutioners registrering af medarbejderes primære arbejdsfunktion (DISCO). Administration forstås her som en fælles betegnelse for myndighedsopgaver (inklusive fx tilsynsopgaver, men eksklusive politibetjente), politisk betjening, støttefunktioner, it-opgaver, kommunikation, kunde-/borgersupport og ledelse. Der er således tale om en bredere definition af administration end opgørelsen af 'generelle fællesomkostninger/generel ledelse og administration' på finansloven eller rene opgørelser af støttefunktioner (hr, økonomi og service/bygningsdrift), der alene omfatter de interne udgifter til at drive en organisation. Disse funktioner udgør således kun en del af den anvendte definition, mens en stor del vedrører udadrettet administration (forberedelse, udarbejdelse, implementering og løbende administration af og opfølgning på lovgivning, regulering og tilskud mv.), som fx skatteforvaltningens administration af skattelovgivningen samt udvikling og drift af it-systemerne til denne administration.

Der er til brug for besvarelsen af nærværende spørgsmål anvendt samme opgørelsesmetode som ved tidligere svar, idet der til brug for dette svar er foretaget en konsolidering af, hvilke DISCO-koder der kategoriseres som 'administrative'.

Det bemærkes, at der uagtet konsolideringen fortsat er usikkerhed forbundet med opgørelsen, bl.a. fordi der kan være forskellig registreringspraksis af DISCO-koder på tværs af institutioner. Denne usikkerhed vil være større, jo mere detaljeret niveau, der ses på. Opgørelsesmetoden og datagrundlaget er således behæftet med usikkerhed og bør ses i lyset af de ovennævnte forbehold og udfordringer i forhold til afgrænsning af administrative funktioner mv.

Opgørelsen er korrigeret for ressortændringer over perioden 2017-2023. Korrektionen for ressortændringer indebærer, at der er forsøgt taget højde for, hvor årsværkene har været placeret bagud i tid med udgangspunkt den ressortstruktur, der var gældende ved udgangen af 2023. Finansministeriet har ikke adgang til en opgørelse af, hvilke årsværk *inden for* ministerområderne der kan henføres til øget skattekontrol og covid-19.

Tabel 1 viser udviklingen i administrativt ansatte og ledere fordelt på ministerområder korrigeret for ressortændringer over perioden 2017-2023. Det samlede antal administrativt ansatte og ledere er steget med ca. 16.200 årsværk (28 pct.) fra 2017 til 2023, herunder ca. 12.400 (20 pct.) siden 2019. Det bemærkes, at ministerierne i perioden 2019-2021 har nedbragt udgifterne til eksterne konsulenter med 946 mio. kr. (2021-niveau), frasorteret ekstraordinære udgifter i 2021, jf. Finansudvalgets bilag 181 (alm. del) af 10. juni 2022.

Stigningen på ca. 16.200 årsværk fra 2017 til 2023 kan især henføres til en stigning på ca. 4.300 årsværk (57 pct.) på Skatteministeriets område, ca. 2.200 årsværk (28 pct.) på Justitsministeriets område, ca. 1.900 årsværk (50 pct.) på Forsvarsministeriets område og ca. 1.800 årsværk (15 pct.) på Uddannelse- og Forskningsministeriets område, *jf. tabel 1*.

Tabel 1
Udviklingen i administrativt ansatte og ledere fordelt på ministerområder korrigeret for ressortændringer, 2017-2023

Årsværk	2017	2019	2021	2023	Ændring 2017-2023 (årsværk)	Ændring 2017-2023 (pct.)
Administrative årsværk og ledere¹						
Statsministeriet ²	75	75	95	100	25	36 pct.
Udenrigsministeriet	1.340	1.480	1.690	1.740	400	30 pct.
Finansministeriet	1.290	1.440	1.475	1.660	370	29 pct.
Erhvervsministeriet	1.630	1.830	2.275	2.530	900	55 pct.
Skatteministeriet	7.500	9.060	10.835	11.805	4.305	57 pct.
Økonomiministeriet	45	40	45	90	45	103 pct.
Justitsministeriet	7.645	8.650	8.700	9.815	2.170	28 pct.
Forsvarsministeriet	3.825	4.180	4.555	5.720	1.895	50 pct.
Udlændinge- og Integrationsministeriet	1.250	1.360	1.595	1.885	635	51 pct.
Social-, Bolig- og Ældreministeriet	1.490	1.550	1.845	1.855	365	25 pct.
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	1.405	1.675	2.535	2.220	815	58 pct.
Beskæftigelsesministeriet	940	980	1.000	1.050	110	12 pct.
Uddannelse- og Forskningsministeriet	11.995	12.430	13.190	13.820	1.825	15 pct.
Børne- og Undervisningsministeriet	6.575	6.635	6.680	6.660	85	1 pct.
Kulturministeriet	1.560	1.530	1.715	1.780	220	14 pct.
Kirkeministeriet	90	100	135	180	90	96 pct.
Miljøministeriet	655	620	785	1.225	570	87 pct.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	1.675	1.710	2.160	2.365	690	41 pct.
Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet	765	820	930	1.000	235	31 pct.
Transportministeriet	2.015	2.230	2.500	3.050	1.035	51 pct.
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	725	855	1.015	1.165	440	61 pct.
Skoler, Folkekirken mv.	2.355	1.940	2.030	2.115	-240	-10 pct.
Ikke ministeriefordelte selvvejende institutioner	1.140	585	490	400	-740	-65 pct.
Udlånte tjenestemænd	80	55	35	30	-50	-65 pct.
Total	58.065	61.830	68.310	74.260	16.195	28 pct.

Anm.: Datagrundlaget udgøres af tal fra Statens BI-ISOLA for 4. kvartal i hvert år. ISOLA-databasen omfatter personer, som er ansat på en statslig overenskomst. Opgørelsen af årsværk er lavet pba. løn- og personalestatistikken i ISOLA. Opgørelsen er baseret på et standard lønbegreb, således at uregelmæssige tillæg og over-/merarbejde udelades. Yderligere er ansatte med under 8 løntimer om ugen udeladt af opgørelsen. I opgørelsen er der ikke taget højde for, at der i perioden kan være opgaver (og dermed årsværk), der er omrokeret mellem staten og andre sektorer. Der er i opgørelsen afrundet til nærmeste fem årsværk. Der anvendes Danmarks Statistiks DISCO-fagklassifikationer til at klassificere administrative årsværk i ISOLA. Opgørelsen medtager administrative medarbejdere og alle ledere. Opgørelsen er skonsbaseret med udgangspunkt i beskrivelserne af fagklassifikationerne. Kategorien "Skoler, Folkekirken mv." inkluderer private gymnasier og HF, landbrugsskoler, efterskoler, husholdningsskoler, de frie grundskoler, Lærerhøjskolen Ollerup, produktionsskoler og folkekirken. Kategorien "Ikke ministerfordelte selvvejende institutioner" inkluderer skoler under Børne- og Undervisningsministeriet og DSB Koncern. Årsværksudviklingen for Statens Administration, Statens IT og Bygningsstyrelsen er korrigeret på baggrund af skøn for ressortoverførte medarbejdere. Der er foretaget en modsatrettet korrektion for afgivende institutioner.

1) Fordelingen på ministerområder er korrigeret for ressortændringer over perioden 2017-2023. Korrektionen for ressortændringer indebærer, at der er forsøgt taget højde for, hvor årsværkene har været placeret bagud i tid med udgangspunkt den ressortstruktur, der var gældende ved udgangen af 2023. Korrektionen for ressortændringer er baseret på andelen af løn- og personaleomkostninger, der flytter fra ét ministerområde til et andet i forbindelse med ressortændringer. Eksempelvis er der for Økonomiministeriet forsøgt at korrigerer for overførte medarbejdere fra Finansministeriet i forbindelse med oprettelsen af Økonomiministeriet.

2) Der er korrigeret for indlånte medarbejdere i Statsministeriets departement. Rigsombudsmanden i Grønland og Rigsombudsmanden på Færøerne er ikke medtaget i opgørelsen. En række medarbejdere i Statsministeriet fremgår ikke af opgørelsen, da disse falder uden for standardafgrænsningerne i ISOLA. Dette

er i omfanget op til ca. 4½ årsværk årligt i perioden 2017-2023. Denne type af afvigelser forventes at gøre sig gældende på flere ministerområder, men størrelsen kendes ikke.

Kilde: Økonomistyrelsen

Tabel 2 viser udviklingen i administrativt ansatte og lederes lønudgifter fordelt på ministerområder korrigeret for ressortændringer over perioden 2017-2023. Opgørelsen viser en stigning i de samlede lønudgifter på ca. 11 mia. kr. (2023-niveau) svarende til ca. 34 pct. i perioden 2017-2023.

Stigningen kan især henføres til en stigning på ca. 2,7 mia. kr. (66 pct.) på Skatteministeriets område, ca. 1,6 mia. kr. (23 pct.) på Uddannelse- og Forskningsministeriets område, ca. 1,5 mia. kr. (37 pct.) på Justitsministeriets område og ca. 1,3 mia. kr. (59 pct.) på Forsvarsministeriets område, *jf. tabel 2.*

Tabel 2

Udviklingen i lønudgifter til administrativt ansatte og ledere fordelt på ministerområder korrigeret for ressortændringer, 2017-2023

Mio. kr. 2023-niveau	2017	2019	2021	2023	Ændring 2017-2023 (mio. kr.)	Ændring 2017-2023 (pct.)
Lønudgifter til administrative årsværk og ledere						
Statsministeriet ¹	57	60	74	79	22	38 pct.
Udenrigsministeriet	942	1.057	1.177	1.236	294	31 pct.
Finansministeriet	771	874	897	995	224	29 pct.
Erhvervsministeriet	991	1.131	1.377	1.527	535	54 pct.
Skatteministeriet	4.091	5.015	6.112	6.786	2.695	66 pct.
Økonomiministeriet	30	29	34	67	37	120 pct.
Justitsministeriet	4.011	4.651	4.821	5.477	1.467	37 pct.
Forsvarsministeriet	2.132	2.429	2.720	3.401	1.269	59 pct.
Udlændinge- og Integrationsministeriet	658	744	872	1.047	390	59 pct.
Social-, Bolig- og Ældreministeriet	848	891	1.056	1.082	233	28 pct.
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	867	1.059	1.487	1.404	537	62 pct.
Beskæftigelsesministeriet	574	607	618	650	76	13 pct.
Uddannelse- og Forskningsministeriet	6.866	7.374	7.987	8.436	1.570	23 pct.
Børne- og Undervisningsministeriet	3.851	3.976	4.051	4.074	223	6 pct.
Kulturministeriet	872	881	996	1.050	177	20 pct.
Kirkeministeriet	62	68	90	114	52	85 pct.
Miljøministeriet	415	406	501	775	360	87 pct.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	940	993	1.244	1.376	435	46 pct.
Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet	450	491	560	612	161	36 pct.
Transportministeriet	1.196	1.340	1.484	1.833	637	53 pct.
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	463	546	642	743	280	61 pct.
Skoler, Folkekirken mv.	1.476	1.251	1.341	1.414	-62	-4 pct.
Ikke ministeriefordelte selvejende institutioner	633	324	274	229	-404	-64 pct.
Udlånte tjenestemænd	42	29	19	14	-28	-66 pct.
Total	33.240	36.226	40.431	44.421	11.181	34 pct.

Anm.: Der henvises til anmærkningerne til tabel 1. Lønudgifterne er reguleret til 2023-niveau med udgangspunkt i reguleringsprocenten fra Medarbejder- og Kompetencestyrelsen. Opgørelsen baserer sig på løn- og personalestatistikken i ISOLA for at skabe sammenhæng i populationer og opgørelsen af hhv. årsværk og

løn. Dette adskiller sig fra svar på Finansudvalget spørgsmål nr. 131 (alm. del) af 28. februar 2023, hvor forhandlingsstatistikken blev anvendt.

Kilde: Økonomistyrelsen

Ca. halvdelen af stigningen i administrativt ansatte og ledere i perioden 2017-2023 kan henføres til Skatteministeriet, Justitsministeriet og Forsvarsministeriet. Et vel-fungerende skattevæsen kræver i sagens natur, at der er tilstrækkeligt ansatte – og mange af medarbejderne i skattevæsenet er 'administrative' i den afgrænsning, der er anvendt her. Samtidig er der prioriteret flere midler og ansatte i politiet og anklagemyndigheden, kriminalforsorgen og senest domstolene. Det seneste forsvarsforlig indeholdt et substantielt løft, og også i de kommende år vil forsvarsområdet kræve flere ansatte.

Stigningen på skatte-, justits- og forsvarsområdet forklarer dog ikke hele udviklingen siden 2017, og på *alle* områder er det relevant at se på, hvilke opgaver og ansatte der er mest behov for.

Det er derfor en stor prioritet for regeringen at begrænse statslig administration og bureaukrati. På finansloven for 2024 er der gennemført en generel rammereduktion i staten på ca. 400 mio. kr. årligt. Men det kræver en vedvarende indsats at ændre udviklingen. Derfor vil regeringen senere i år præsentere et flerårigt arbejdsprogram for staten, som blandt andet har til formål at sikre bedre ressourceudnyttelse, understøtte opgavebortfald og begrænse statslig administration og bureaukrati.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister